

Biblioteka
BESKRAJNI SVET FANTASTIKE

Urednik
Borislav Pantić

Naslov originala
Joe Haldeman
“The Forever War”

Copyright © 1974, 1975, 1997 by Joe Haldeman
Copyright © 2011 za srpsko izdanje Čarobna knjiga

ISBN 978-86-7702-162-7

Nijedan deo ove publikacije, kao ni publikacija u celini, ne sme se re-produkovati, umnožavati, preštampavati niti u bilo kojoj drugoj formi i bilo kojim drugim sredstvom prenositi ili distribuirati bez odobrenja izdavača.

Sva prava za objavljivanje ove knjige zadržavaju autor i izdavač prema odredbama Zakona o autorskim pravima.

Čarobna knjiga
Beograd 2011.

Džo Haldemen

VEČITI RAT

Prevela

Maja Kostadinović

**Čarobna
knjiga**

Za Bena i, uvek, za Gej

BELEŠKA AUTORA

Ovo je konačna verzija *Većitog rata*. Postoje dve druge verzije, ali moj urednik je bio dovoljno ljubazan da mi dozvoli da pojasnim stvari.

Knjiga koju držite u rukama jeste knjiga koja je originalno napisana. Međutim, ona ima prilično zakučastu istoriju.

Ironično je, pošto je kasnije osvojila nagradu Hjuo i Nebjula, kao i nagradu za 'najbolji roman' u drugim zemljama, ali knjigu *Većiti rat* nije bilo lako prodati tokom ranih sedamdesetih godina. Odbilo ju je osamnaest izdavača pre nego što je kuća St. Martins pres odlučila da je izda. „Knjiga je prilično dobra“, to je bila uobičajena reakcija, „ali, niko ne želi da čita naučnofantastični roman o Vijetnamu.“ Dvadeset pet godina kasnije, većina mladih čitalaca ne vidi paralelu između *Većitog rata* i naizgled beskrajnog rata u koji smo trenutno upetljani. To je u redu. Knjiga govori o ratu u Vijetnamu zbog toga što je autor u tom ratu učestvovao. Međutim, pre svega govori o samom ratu, o vojnicima i razlozima zbog kojih mislimo da su nam potrebni.

Dok su je izdavači pregledali, knjiga je takođe izlazila u nastavcima u časopisu *Analog*. Urednik, Ben Bova, veoma mi je pomogao, ne samo redigovanjem, već je praktično omogućio postojanje knjige! Obezbedio joj je istaknuto mesto u časopisu, što je privuklo pažnju St. Martins presa. Rizikovali su sa izdavanjem knjige u tvrdom povezu, mada u to vreme nisu izdavali naučnu fantastiku za odrasle.

Međutim, Ben je odbio središnji deo, novelu po imenu „Nikad se ne možeš vratiti.“ Rekao je da mu se dopada kako je napisana, ali da smatra da je suviše mračna za čitaoce *Analoga*. Zbog toga sam napisao pozitivniju priču i ostavio „Nikada se ne možeš vratiti“ u fioku; Ted Vajt ju je najzad objavio u časopisu *Amazing*, kao zaključni deo *Većitog rata*.

Do danas nisam siguran zašto nisam vratio originalan srednji deo kad je knjiga prihvaćena. Možda nisam verovao sopstvenom ukusu, ili nisam želeo sebi da komplikujem život. Ali, prva verzija knjige zapravo je verzija časopisa *Analog* sa „sadržajem koji nije prilagođen za decu“, kako to kažu u Holivudu.

Broširan povez te verzije štampao se šesnaest godina. Zatim sam 1991. dobio priliku da objavim originalnu verziju. Datumi su sad malo zbrkani; većina ljudi zna da nismo ušli u međuzvezdani rat 1996. godine. Kad sam pisao knjigu, odlučio sam se za tu godinu kako bi bilo moguće da oficiri i podoficiri budu veterani iz Vijetnama. Zbog toga smo odlučili da ostavimo tu godinu, uprkos očiglednom anahronizmu. Razmišljajte o tome kao o paralelnom univerzumu.

Ili je možda stvaran, a mi sanjamo.

Džo Haldemen
Kembridž, Masačusets

UVOD

Tomasa Dena sam upoznao jedne turobne zimske večeri 1974. godine, na veoma posećenoj zabavi u hotelu Algonkvin. Moj agent, Robert P. Mils, tog popodneva mi je saopštio da je moj roman, *Večiti rat*, neobjavljiv. Pokazao ga je svim urednicima naučne fantastike u gradu i svi su rekli da je suviše kontroverzan.

Zabava u Algonkvinu je događaj koji jednom godišnje organizuje Američko udruženje pisaca naučne fantastike, pod nazivom Prijem za urednike i autore, i u pitanju je bio ozbiljan biznis. Tu su se sklapali poslovi. Takođe, prisutna je bila većina ljudi koji su odbili moju knjigu, iako je savremena i bitna – da ne pominjem da sam je pisao duže od dve godine. Zbog toga sam malo popio pre nego što sam krenuo, a kad sam stigao, vino je bilo besplatno.

Usled toga su mi tačne pojedinosti susreta sa Tomom Dunom pomalo maglovite. Izjadao sam se uredniku *Analoga*, Benu Bovi, i on mi je rekao: „Moram da te upoznam sa jednim čovekom“, i poveo me ka Tomu, kojeg pisci nisu preterano opsedali zbog toga što St. Martins pres u tom trenutku nije izdavao naučnu fantastiku

za odrasle. Ben, u čijem je časopisu roman izlazio u nastavcima, preporučio ga je Tomu. Roman je pobudio antiratna osećanja kod Toma zbog čega je pristao da ga pročita.

Prihvatio je knjigu neobično brzo i to je bio početak bliskog i prijatnog književnog odnosa. Tom je bio pažljiv urednik i napadno ljubazna osoba, kad god bih uspeo da dođem u grad iz Ajove.

Međutim, ta maglovita noć u Algonkvinu predstavljala je prekretnicu u mom životu. Da Tom Den nije imao hrabrosti i razuma da objavi 'neobjavljivu' knjigu, verovatno bih se vratio matematici i držao dosadna predavanja. Hvala ti, Tome.

Džo Haldemen
Kembridž, Masačusets
Jun 2008.

REDOV MANDELA

PRVO POGLAVLJE

„Večeras ćemo vam pokazati osam nečujnih načina da ubijete čoveka.“

To je izgovorio narednik koji nije izgledao ni pet godina stariji od mene. Znači, ako je ikad ubio čoveka u borbi, nečujno ili ne, učinio je to kao odojče.

Već sam znao osam načina za ubijanje ljudi, ali uglavnom prilično bučnih. Ispravio sam se u stolici, nabacio na lice izraz učtive pažnje i zaspao otvorenih očiju. Kao i većina ostalih. Već smo naučili da nikad ne zakazuju ništa bitno za ove časove nakon jela.

Projektor me je probudio, tako da sam odgledao kratak snimak 'osam nečujnih načina'. Neki od glumaca sigurno su bili brisani mozgovi, pošto su ih zaista ubijali.

Devojka iz prvog reda je nakon snimka podigla ruku. Narednik je klimnuo i ona je ustala paradirajući ostatkom tela. Ne izgleda loše, mada je nabacila masu oko vrata i ramena. Svima se to dogodi nakon što mesecima nose teške rance.

„Ser“ – moramo narednicima da se obraćamo sa 'ser' sve do završetka školovanja – „Većina ovih metoda izgleda pomalo... blesavo.“

„Na primer?“

„Poput ubijanja čoveka udarcem u bubrege ašovom za ukopavanje. Mislim, kad uz sebe imamo samo ašov za ukopavanje, a nemamo pušku, ili bar nož? Osim toga, zašto ga ne bismo prosto zviznuli po glavi?“

„Možda ima šlem“, odvrća on razumno.

„Ali, Tauranci verovatno nemaju bubrege!“

„Verovatno ih nemaju.“ Slegne ramenima. Bila je 1997. godina i niko još nije video Tauranca; nismo čak ni pronašli komad Tauranca veći od sprženog hromozoma. „Ali, njihov telesni sastav je sličan našem i možemo pretpostaviti da su podjednako kompleksna bića u pitanju. Sigurno imaju slabosti, slabe tačke. Vi morate da ih otkrijete.“

„To je najbitnije.“ Zario je prst u ekran. „Ovih osam zatvorenika je koknuto zbog vas, jer morate da otkrijete kako da ubijete Taurance. Morate biti u stanju to da uradite bez obzira na to da li na raspolaganju imate megavatski laser ili turpiju za nokte.“

Sela je, ali nije izgledala uvereno.

„Ima li još pitanja?“ Niko nije podigao ruku.

„Okej. Mir-no!“ Teturamo se na noge, a on nas gleda sa očekivanjem.

„Jebite se, ser“, ogłosi se hor.

„Glasnije!“

„JEBITE SE, SER!“ Jedan od manje inspirativnih vojnih izuma za podizanje morala.

„Tako je već bolje. Ne zaboravite, sutra izvodite manevre pre zore. Doručak u tri i trideset, prva formacija u četiri. Koga zateknem u krevetu nakon tri i četrdeset, izudaraću

ga kao mačku. Voljno.“

Zakopčao sam kombinezon i pretrčao preko snega do salona, na šoljicu soje i džokavac. Uvek mi je bilo dovoljno pet, šest sati sna. Ovo su jedini trenuci kad mogu da budem svoj, kad na kratko

mogu da se izmestim iz vojske. Par minuta sam gledao telefaks. Još jedan brod je smrvljen, kod sektora Aldebaran. To je bilo pre četiri godine. Organizovali su flotu za odmazdu, ali biće im potrebno još četiri godine da stignu do tamo. Do tada će Tauranci dobro obezbediti sve portal planete.

U smeštajnim prostorijama, svi su već bili u krpama i glavna svetla su bila pogašena. Čitava četa se vuče kô prebijena od kako smo se vratili sa dvonedeljne lunarne obuke. Bacio sam odeću u čelični orman, proverio spisak i otkrio da sam raspoređen na krevet 31. Prokletstvo, tačno ispod grejača.

Provlačim se kroz zavesu što tiše mogu da ne bih probudio osobu do sebe. Ne vidim ko je, ali to mi ionako nije bitno. Uvlačim se pod ćebe.

„Kasniš Mandela“, zevne glas. Bila je to Rodžersova.

„Izvini što sam te probudio“, šapućem.

„Ma, u redu je.“ Primakla se i priljubila uz mene. Bila je topla i umereno meka.

Potapšao sam je bratski po boku. „’Ku noć, Rodžersova.“

„’Ku noć, frajerčino.“ Uzvratila mi je odlučnijim gestom.

Zašto uvek dobijete umornu kad ste spremni i spremnu kad ste umorni? Priklanjam se neizbežnom.

**Džo Haldemen
Večiti rat**

Izdavač:
Čarobna knjiga
Beograd

Za izdavača:
Borislav Pantić

Plasman:
021/439697

Lektura:
Slobodan Guberinić

Dizajn korica:
Dragan Bibin

Prelom i priprema za štampu:
Marija Gajišin

Štampa:
Rubikon, Beograd

Tiraž:
1200

CIP - Katalogizacija u publikaciji Narodna biblioteka Srbije, Beograd

821.111(73)-31

HALDEMEN, Džo

Večiti rat / Džo Haldemen; prevod Maja Kostadinović - Beograd: Čarobna knjiga, 2011 (Beograd: Rubikon). 304 str.; 21 cm.

- (Biblioteka Beskrajni svet fantastike)

Prevod dela: The Forever War / Joe Haldeman. - Tiraž 1200.

ISBN 978-86-7702-162-7

COBISS.SR-ID 183276556